TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. rugpjūčio 1 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – ESS 19 straipsnio 1 dalis – Valstybių narių pareiga nustatyti teisių gynimo priemones, būtinas veiksmingai teisminei gynybai Sąjungos teisei priklausančiose srityse užtikrinti – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis – Teisė į veiksmingą teisinę gynybą – Galimybė kreiptis į arbitražą – Arbitražas tarp privačių asmenų – Privalomasis arbitražas – Tarptautinės sporto federacijos organo sprendimas, kuriuo skiriama sankcija – Sporto arbitražo teismo (SAT) sprendimas, patvirtintas trečiosios valstybės teismo sprendimu – Teisių gynimo priemonė dėl arbitražo sprendimo – Nacionalinės teisės aktas, kuriuo šiam arbitražo sprendimui šalių tarpusavio santykiuose suteikiama *res judicata* galia, taip pat įrodomoji galia trečiųjų asmenų atžvilgiu – Nacionalinių teismų, kuriuose remiamasi minėtu arbitražo sprendimu, įgaliojimai ir pareigos – Veiksminga tokio arbitražo sprendimo atitikties Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamiems principams ir nuostatoms kontrolė“

Byloje C-600/23

dėl *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas, Belgija) 2023 m. rugsėjo 8 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2023 m. spalio 2 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Royal Football Club Seraing SA

prieš

Fédération internationale de football association (FIFA),

Union des associations européennes de football (UEFA),

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

dalyvaujant

Doyen Sports Investment Ltd,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai K. Jürimäe, C. Lycourgos, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, S. Rodin, A. Kumin, N. Jääskinen ir D. Gratsias, teisėjai E. Regan, I. Ziemele, J. Passer (pranešėjas) ir Z. Csehi,

* Proceso kalba: prancūzų.

generalinė advokatė T. Ćapeta,

posėdžio sekretorius C. Di Bella, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. spalio 1 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Royal Football Club Seraing SA*, atstovaujamo *avocats* J.-L. Dupont, M. Hissel ir F. Stockart, *abogado* F. Irurzun ir *Rechtsanwalt* M. Orth,

– *Fédération internationale de football association* (FIFA), atstovaujamos *avocat* A. Laes ir *advocaat* D. Van Liedekerke,

– *Union des associations européennes de football* (UEFA), atstovaujamos *abogado* P. González-Espejo García ir *avocats* B. Keane, D. Slater ir D. Waelbroeck,

– *Union royale belge des sociétés de football association ASBL* (URBSFA), atstovaujamos *avocats* N. Cariat ir A. Stévenart bei *advocaat* E. Matthys,

– *Doyen Sports Investment Ltd*, atstovaujamos *avocat* M. Hissel,

– Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs, L. Jans, C. Pochet ir M. Van Regemorter, padedamų *avocat* Y. Herinckx,

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller ir A. Hoesch,

– Graikijos vyriausybės, atstovaujamos K. Boskovits,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos B. Fodda, J.-B. Merlin, M. Raux ir B. Travard,

– Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos S. Grigonio ir V. Kazlauskaitės-Švenčionienės,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. H. S. Gijzen,

– Europos Komisijos, atstovaujamos F. Erlbacher, T. Maxian Rusche, S. Noë ir F. Ronkes Agerbeek,

susipažinęs su 2025 m. sausio 16 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl ESS 19 straipsnio 1 dalies, siejamos su SESV 267 straipsniu ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsniu, išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Royal Football Club Seraing SA* (toliau – *RFC Seraing*) ginčą su *Fédération internationale de football association* (Tarptautinė futbolo asociacijų federacija) (FIFA), *Union des associations européennes de football* (Europos futbolo asociacijų sąjunga) (UEFA) ir *Union royale belge des sociétés de football association ASBL* (URBSFA) dėl prašymo pripažinti taisykles negaliojančiomis, nustatyti įpareigojimus, taip pat atlyginti žalą, kurią *RFC Seraing* teigia patyrusi dėl to, kad šios trys asociacijos įgyvendino taisykles, kurios turėtų būti pripažintos negaliojančiomis, nes jos pažeidžia Sąjungos teisę.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta:

„Valstybės narės numato teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę apsaugą Sąjungos teisei priklausančiose srityse.“

4 SESV 267 straipsnyje įtvirtinta:

„Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti prejudicinį sprendimą dėl:

a) Sutarčių išaiškinimo;

b) [Europos] Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų aktų galiojimo ir išaiškinimo.

Tokiam klausimui iškilus valstybės narės teisme, tas teismas, manydamas, kad sprendimui priimti reikia nutarimo šiuo klausimu, gali prašyti Teismą priimti dėl jo prejudicinį sprendimą.

<…>“

5 Chartijos 47 straipsnis „Teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą“ suformuluotas taip:

„Kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

Kiekvienas asmuo turi teisę, kad jo bylą per kiek įmanoma trumpesnį laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas. Kiekvienas asmuo turi turėti galimybę gauti teisinę pagalbą, būti ginamas ir atstovaujamas.

<…>“

Belgijos teisė

Teismų kodeksas

6 *Code judiciaire* (Teismų kodeksas), iš dalies pakeisto 2018 m. gruodžio 21 d. *loi portant dispositions diverses en matière de justice* (Įstatymas, kuriame įtvirtinamos įvairios su teisingumo sritimi susijusios nuostatos; *Moniteur belge*, 2018 m. gruodžio 31 d., p. 106560) (toliau – Teismų kodeksas), pirmoji dalis vadinasi „Bendrieji principai“. Joje yra III skyrius „Teismų sprendimai“, jame pateikiama šio kodekso 19 straipsnio pirma pastraipa, išdėstyta taip:

„Galutiniu sprendimu įgyvendinama teismo jurisdikcija ginčijamu klausimu, išskyrus atvejus, kai įstatymo nustatyta tvarka pateikiamas skundas.“

7 Minėtoje pirmojoje dalyje yra IV skyrius „*Res judicata*“. Jį sudaro minėto kodekso 23–28 straipsniai, suformuluoti taip:

„*23 straipsnis*

Res judicata galią turi tik tai, dėl ko buvo priimtas teismo sprendimas. Ieškinio dalykas turi būti tas pats, reikalavimas turi būti grindžiamas tuo pačiu pagrindu, nepaisant to, kokiu teisiniu pagrindu remiamasi, jis turi būti pareikštas tarp tų pačių šalių, jų pačių ir joms tuo pačiu statusu. Vis dėlto *res judicata* galia netaikoma tuo pačiu pagrindu grindžiamam ieškiniui, kurio teismas negalėjo išnagrinėti, atsižvelgdamas į jo teisinį pagrindą.

24 straipsnis

Kiekvienas galutinis teismo sprendimas nuo paskelbimo turi *res judicata* galią.

25 straipsnis

Dėl *res judicata* galios negalima dar kartą pareikšti to paties ieškinio.

26 straipsnis

Res judicata galia išlieka iki sprendimo panaikinimo dienos.

27 straipsnis

Res judicata galia grindžiamą prieštaravimą bet kuriuo atveju galima pareikšti ieškinį iš esmės nagrinėjančiame teisme.

Teismas negali jo iškelti savo iniciatyva.

28 straipsnis

Kiekvienas teismo sprendimas įgyja *res judicata* galią, kai dėl jo nebegalima pateikti prieštaravimų arba apskųsti, išskyrus įstatymo numatytas išimtis ir nedarant poveikio ypatingųjų skundų pasekmėms.“

8 Teismų kodekse taip pat yra šeštoji dalis „Arbitražas“. Šios dalies VI skyriuje „Arbitražo sprendimas ir bylos nutraukimas“ esančiame 1713 straipsnyje, be kita ko, numatyta:

„1. Arbitražo teismas priima galutinį sprendimą arba vieną ar kelias preliminarias nutartis.

<…>

9. Arbitražo sprendimas šalių tarpusavio santykiams turi tokį patį poveikį kaip ir teismo sprendimas.“

9 Minėtos Teismų kodekso šeštosios dalies VIII skyriuje „Arbitražo sprendimų pripažinimas ir vykdymas“, be kita ko, yra 1719–1721 straipsniai, jie suformuluoti taip:

„1719 straipsnis

1. Belgijoje arba užsienyje priimtas arbitražo sprendimas gali būti priverstinai vykdomas tik tuomet, kai pirmosios instancijos teismas 1720 straipsnyje nustatyta tvarka dėl to sprendimo (ar jo dalies) išduoda vykdomąjį raštą.

2. Pirmosios instancijos teismas gali išduoti vykdomąjį raštą dėl arbitražo sprendimo tik tuo atveju, jei sprendimas arbitražui nebeskundžiamas arba jeigu arbitražo teismas, nepaisydamas apeliacinio skundo, nurodė jį laikinai vykdyti.

1720 straipsnis

1. Pirmosios instancijos teismas nagrinėja prašymus dėl Belgijoje ar užsienyje priimto arbitražo sprendimo pripažinimo ir vykdymo.

<…>

2. Jeigu arbitražo sprendimas buvo priimtas užsienyje, teritorinę jurisdikciją turi pirmosios instancijos teismas, esantis apeliacinio teismo veiklos teritorijoje, kur yra asmens, kurio atžvilgiu sprendimą prašoma pripažinti vykdytinu, nuolatinė gyvenamoji vieta arba, jeigu jis neturi tokios gyvenamosios vietos, – jo įprastinė gyvenamoji vieta ar, kai tinkama, registruota buveinė, o jos nesant – jo verslo vieta arba filialas. <…>

<…>

5. Arbitražo sprendimą galima pripažinti arba paskelbti vykdytinu tik tuo atveju, jeigu jis neprieštarauja 1721 straipsnyje nustatytoms sąlygoms.

1721 straipsnis

1. Pirmosios instancijos teismas atsisako pripažinti arbitražo sprendimą ir paskelbti jį vykdytinu, nepriklausomai nuo to, kurioje šalyje jis buvo priimtas, tik esant šioms aplinkybėms:

<…>

b) jeigu pirmosios instancijos teismas nustato:

<…>

ii) kad sprendimo pripažinimas ar vykdymas prieštarautų viešajai tvarkai.

<…>“

Įstatymas dėl Tarptautinės privatinės teisės kodekso

10 2004 m. liepos 16 d. *loi portant le Code de droit international privé* (Įstatymas dėl Tarptautinės privatinės teisės kodekso; *Moniteur belge*, 2004 m. liepos 27 d., p. 57344) 22 straipsnyje „Užsienio teismų sprendimų pripažinimas ir paskelbimas vykdytinais“ nustatyta:

„1. Užsienio teismo sprendimas, vykdytinas valstybėje, kurioje jis buvo priimtas, paskelbiamas visiškai arba iš dalies vykdytinu Belgijoje 23 straipsnyje nustatyta tvarka.

Užsienio teismo sprendimas visiškai arba iš dalies pripažįstamas Belgijoje, netaikant 23 straipsnyje nurodytos procedūros.

Jeigu Belgijos teisme iškeliamas šalutinis pripažinimo klausimas, tas teismas turi jurisdikciją jį išspręsti.

Teismo sprendimas gali būti pripažintas arba paskelbtas vykdytinu tik tuo atveju, jeigu neprieštarauja 25 straipsnyje nustatytoms sąlygoms.

2. Bet kuris suinteresuotas asmuo <…> 23 straipsnyje nurodyta tvarka gali prašyti pripažinti, kad teismo sprendimas turi būti visiškai arba iš dalies pripažintas ar paskelbtas vykdytinu arba kad to nebūtų padaryta.

3. Šiame įstatyme:

1) sąvoka „teismo sprendimas“ reiškia bet kokį sprendimą, kurį priima jurisdikciją turinti institucija;

2) pripažinimu teisiškai patvirtinamas užsienyje priimtas sprendimas.“

FIFA priimti teisės aktai

FIFA įstatai

11 FIFA yra pagal privatinę teisę įsteigta asociacija, turinti buveinę Ciuriche (Šveicarija).

12 Remiantis 2024 m. gegužės mėn. redakcijos FIFA įstatų (kurie iš esmės atitinka ankstesnes metines šių įstatų redakcijas, tik straipsnių numeracija pasikeitė) 2 straipsniu, ši asociacija, be kita ko, siekia „nustatyti taisykles ir nuostatas, reglamentuojančias futbolą ir su juo susijusius klausimus, prižiūrėti, kaip jų laikomasi“, taip pat „kontroliuoti visų formų futbolą imantis visų priemonių, kurios gali pasirodyti esą reikalingos arba rekomenduojamos, kad būtų užkirstas kelias FIFA įstatų, reglamentų, sprendimų ir futbolo taisyklių pažeidimui“ visame pasaulyje.

13 Pagal šių įstatų 11 ir 14 straipsnius bet kuri „už futbolo organizavimą ir kontrolę“ konkrečioje šalyje „atsakinga asociacija“ gali tapti FIFA nare, jei visų pirma iš anksto įsipareigoja laikytis, be kita ko, FIFA įstatų, reglamentų ir gairių, taip pat jos organų sprendimų. Pagal minėtų įstatų 14 ir 15 straipsnius tokia FIFA priklausanti asociacija privalo visų pirma skatinti savo narius laikytis FIFA įstatų, reglamentų, gairių ir jos organų sprendimų, taip pat užtikrinti, kad jų laikytųsi visi su futbolu susiję subjektai, visų pirma lygos ir jai pagal tų pačių įstatų 20 straipsnį pavaldūs klubai, taip pat žaidėjai. Be to, tokia asociacija turi paklusti Sporto arbitražo teismo (SAT) jurisdikcijai ir jo sprendimams ir savo įstatuose numatyti nuostatas, pagal kurias visi šie subjektai taip pat turi aiškiai pripažinti šią jurisdikciją ir šiuos sprendimus. Praktiškai FIFA priklauso per 200 nacionalinių futbolo asociacijų. Jos narė yra ir URBSFA su buveine Belgijoje, kurios tikslas – organizuoti ir skatinti futbolą šioje valstybėje narėje.

14 FIFA įstatų 44 straipsnio „Teisminiai organai“ 1 dalyje numatyta:

„FIFA teisminiai organai yra:

a) drausmės komitetas;

<…>

c) apeliacinis komitetas.“

15 Šių įstatų 47 straipsnyje „Apeliacinis komitetas“ nustatyta:

„1. Apeliacinio komiteto veiklą nustato FIFA drausmės ir etikos kodeksai.

2. Apeliacinis komitetas nagrinėja skundus dėl drausmės komiteto sprendimų, kurie pagal šiuos įstatus ir FIFA reglamentus nėra paskelbti kaip galutiniai.

3. Apeliacinio komiteto sprendimai yra galutiniai ir privalomi visoms suinteresuotoms šalims; jie skundžiami Sporto arbitražo teismui (SAT).“

16 Minėtų įstatų IX skirsnyje „Arbitražas“ yra šie straipsniai:

„49 straipsnis. Sporto arbitražo teismas (SAT)

1. FIFA pripažįsta galimybę kreiptis į Sporto arbitražo teismą (SAT), Lozanoje (Šveicarija) įsikūrusį nepriklausomą arbitražo teismą, iškilus FIFA, asociacijų narių, konfederacijų, lygų, klubų, žaidėjų, pareigūnų, agentų ir rungtynių organizatorių tarpusavio ginčams.

2. Arbitražo procesą nustato SAT sporto arbitražo kodekso nuostatos. SAT pirmiausia taiko FIFA reglamentus, o papildomai – Šveicarijos teisę.

<…>

50 straipsnis. SAT kompetencija

1. Bet kokie skundai dėl FIFA ir jos organų galutinių sprendimų teikiami SAT <…>

<…>

4. Skundas nesustabdo sprendimo vykdymo. Kompetentingas FIFA sprendimus priimantis organas arba tam tikrais atvejais – SAT gali suteikti skundui stabdomąjį poveikį.

<…>

51 straipsnis. Pareigos ginčų sprendimo srityje

1. Konfederacijos, narėmis esančios asociacijos ir lygos sutinka pripažinti SAT nepriklausoma teismine institucija ir užtikrinti, kad jų nariai, joms priklausantys žaidėjai ir pareigūnai laikytųsi SAT priimtų sprendimų. <…>

2. Draudžiama kreiptis į bendrosios kompetencijos teismus, išskyrus atvejus, kai tai konkrečiai numatyta FIFA reglamentuose. Be to, į bendrosios kompetencijos teismus draudžiama kreiptis su skundu dėl visų rūšių laikinųjų priemonių.

3. Asociacijos į savo įstatus ar reglamentus įtraukia sąlygą, draudžiančią asociacijai kilus vidaus ginčams arba ginčams, turintiems poveikį lygoms, lygų nariams, klubams, klubų nariams, žaidėjams, pareigūnams ir kitiems asociacijų nariams, kreiptis į bendrosios kompetencijos teismus, išskyrus atvejus, kai FIFA taisyklėse ar privalomose teisės aktų nuostatose konkrečiai numatyta arba nurodyta galimybė kreiptis į bendrosios kompetencijos teismus. Turi būti numatyta, kad reikia kreiptis ne į bendrosios kompetencijos teismus, o į arbitražą. Tokie ginčai perduodami pagal asociacijos ar konfederacijos taisykles pripažintam nepriklausomam ir tinkamai sudarytam arbitražo teismui arba SAT.

Asociacijos taip pat užtikrina, kad ši nuostata būtų įgyvendinta asociacijos viduje, prireikus nustatydamos jų narius saistantį įpareigojimą. Asociacijos turi taikyti sankcijas bet kuriai šio įpareigojimo nevykdančiai šaliai ir užtikrinti, kad bet koks skundas dėl tokių sankcijų taip pat būtų pateikiamas tik arbitražui, o ne bendrosios kompetencijos teismui.“

Žaidėjų statuso ir perkėlimo reglamentas

17 2014 m. kovo 22 d. FIFA priėmė „Žaidėjų statuso ir perkėlimo reglamentą“, jis įsigaliojo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. Šis reglamentas panaikina ir pakeičia ankstesnį 2001 m. liepos 5 d. priimtą to paties pavadinimo reglamentą.

18 Minėto reglamento 1 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta:

„Šis reglamentas nustato visuotinai taikomas ir privalomas taisykles dėl žaidėjų statuso ir jų teisės dalyvauti organizuotame futbole, taip pat žaidėjų perkėlimų iš vieno skirtingoms asociacijoms priklausančio klubo į kitą.“

19 2014 m. gruodžio mėn. tas reglamentas buvo iš dalies pakeistas (toliau – ŽSP reglamentas). Kartu su šiais pakeitimais ŽSP reglamentas buvo, be kita ko, papildytas 18bis straipsniu „Trečiosios šalies įtaka klubams“; jame nustatyta:

„1. Joks klubas negali pasirašyti sutarties, pagal kurią kitam (-iems) klubui (-ams) ir atvirkščiai, arba bet kuriems kitiems ar tretiesiems asmenims būtų leidžiama dėl darbo arba perkėlimo įgyti galimybę daryti įtaką klubo nepriklausomumui, politikai ar jo komandų rezultatams.

2. FIFA drausmės komitetas gali skirti nuobaudas klubams, nesilaikantiems šiame straipsnyje numatytų įpareigojimų.“

20 ŽSP reglamento 18ter straipsnis „Tretiesiems asmenims priklausančios žaidėjų ekonominės teisės“ suformuluotas taip:

„1. Joks klubas ar žaidėjas negali pasirašyti sutarties su trečiuoju asmeniu, pagal kurią šiam asmeniui būtų leidžiama visiškai arba iš dalies reikalauti kompensacijos už būsimą vieno klubo žaidėjo perkėlimą į kitą klubą arba jam būtų suteikta bet kokia su perkėlimu ar kompensacija už būsimą perkėlimą susijusi teisė.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimas įsigalioja 2015 m. gegužės 1 d.

3. Susitarimai, kuriems taikoma šio straipsnio 1 dalis, sudaryti iki 2015 m. gegužės 1 d., gali galioti iki susitarime numatytos jų galiojimo pabaigos. Tačiau jų negalima pratęsti.

4. Bet kuris susitarimas, kuriam taikoma šio straipsnio 1 dalis ir kuris pasirašytas laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki balandžio 30 d., negali galioti ilgiau nei vienus metus nuo įsigaliojimo datos.

5. Iki 2015 m. balandžio mėn. pabaigos visi esami susitarimai, kuriems taikoma 1 dalis, turi būti įtraukti į [perkėlimo reguliavimo sistemą (PRS)]. Visi tokius susitarimus pasirašę klubai visą jų tekstą, įskaitant visus pakeitimus ar priedus, turi pateikti PRS, nurodydami informaciją apie atitinkamą trečiąją šalį, žaidėjo vardą ir pavardę ir susitarimo galiojimo trukmę.

6. FIFA drausmės komitetas gali skirti drausmines sankcijas šiame [straipsnyje] nustatytų įpareigojimų nevykdantiems klubams ar žaidėjams.“

Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

Pagrindinės bylos aplinkybės

„RFC Seraing“ ir „Doyen“ sudaryti susitarimai

21 *RFC Seraing* yra Belgijoje įsteigtas ir URBSFA priklausantis futbolo klubas; jo teisinė forma – akcinė bendrovė.

22 2015 m. sausio 30 d. *RFC Seraing* sudarė pirmąjį susitarimą su Maltoje įsteigta bendrove *Doyen Sports Investment Ltd* (toliau – *Doyen*); pagrindinė jos ekonominė veikla – finansinės paramos teikimas Europos futbolo klubams. Pirmuoju susitarimu siekta, pirma, reglamentuoti būsimą žaidėjų finansavimo sutarčių sudarymą ir, antra, perleisti *Doyen* dalį *RFC Seraing* trijų konkrečių žaidėjų „ekonominių teisių“. Šios ekonominės teisės turėtų atspindėti finansinę žaidėjų vertę. Jos susijusios su „federacinėmis teisėmis“, kurias klubas įgyja pasamdęs tam tikrą žaidėją (pavyzdžiui, teise įregistruoti šį žaidėją arba teise leisti jam žaisti). Naudodamasis jomis klubas gali gauti sumas, pavyzdžiui, žaidėją paskolinus arba perkėlus, už jo teisių į atvaizdą panaudojimą ar perleidimą, taip pat nutraukus su tuo žaidėju sudarytą sutartį.

23 Pagal pirmąjį susitarimą (jo galiojimo terminas nustatytas iki 2018 m. liepos 1 d.) *Doyen* įgijo 30 % *RFC Seraing* trijų atitinkamų žaidėjų ekonominių teisių ir už tai klubui sumokėjo 300 000 eurų. *RFC Seraing* buvo uždrausta „nepriklausomai ir savarankiškai“ perleisti trečiajam asmeniui likusią šių žaidėjų ekonominių teisių dalį.

24 2015 m. liepos 7 d. *RFC Seraing* ir *Doyen* sudarė antrąjį susitarimą (toliau kartu su pirmuoju susitarimu – pagrindinėje byloje nagrinėjami susitarimai). Pagal jį buvo numatyta perduoti *Doyen* 25 % *RFC Seraing* turimų ketvirtojo žaidėjo ekonominių teisių, o *Doyen* įsipareigojo už jas sumokėti 50 000 eurų.

Šveicarijoje vykusios drausminė ir arbitražo procedūros

25 Atlikusi tyrimą, 2015 m. liepos 2 d. FIFA, dalyvaujant URBSFA, iškėlė *RFC Seraing* drausminę bylą dėl galimo ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsnių pažeidimo, šiam klubui sudarius pagrindinėje byloje nagrinėjamus susitarimus.

26 2015 m. rugsėjo 4 d. FIFA drausmės komitetas priėmė sprendimą (toliau – FIFA drausmės komiteto sprendimas), jame pirmiausia pripažino, kad sudarydamas pagrindinėje byloje nagrinėjamus susitarimus *RFC Seraing* pažeidė ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsnius. Šis komitetas taip pat uždraudė klubui registruoti žaidėjus keturis registracijos laikotarpius iš eilės (tiek nacionaliniu, tiek ir tarptautiniu lygmenimis). Galiausiai minėtas komitetas jam skyrė 150 000 Šveicarijos frankų (apie 138 000 eurų pagal tuo metu galiojusį valiutos keitimo kursą) baudą; ji turėjo būti sumokėta per 30 dienų nuo pranešimo apie sprendimą.

27 2015 m. lapkričio 30 d. *RFC Seraing* šį sprendimą apskundė FIFA apeliaciniam komitetui. Be to, 2015 m. gruodžio 3 d. klubas, atsižvelgdamas į tai, kad toks apeliacinis skundas neturi stabdomojo poveikio, paprašė šio komiteto sustabdyti minėto sprendimo vykdymą. 2015 m. gruodžio 4 d. minėto komiteto pirmininkas patenkino šį prašymą.

28 2016 m. sausio 7 d. FIFA apeliacinis komitetas atmetė *RFC Seraing* skundą dėl FIFA drausmės komiteto sprendimo (toliau – FIFA apeliacinio komiteto sprendimas).

29 2016 m. kovo 9 d. *RFC Seraing* dėl FIFA apeliacinio komiteto sprendimo pateikė apeliacinį skundą SAT. 2016 m. kovo 17 d. šis klubas, atsižvelgdamas į tai, kad toks apeliacinis skundas neturi stabdomojo poveikio, paprašė šios institucijos sustabdyti minėto sprendimo vykdymą pagal FIFA įstatų 50 straipsnį. 2016 m. balandžio 12 d. minėta institucija patenkino šį prašymą.

30 Šiame skunde *RFC Seraing* iš esmės, be kita ko, teigė, kad FIFA apeliacinio komiteto sprendimas ir juo klubui skirtos drausminės sankcijos yra neteisėti, nes pačios nuostatos, kuriomis grindžiamas minėtas sprendimas, yra neteisėtos. Šiuo aspektu šis klubas, be kita ko, teigė, kad ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniais, kiek jais visiškai uždraudžiama vadinamoji trečiųjų asmenų įtaka (angl. *third-party influence*) ir trečiųjų asmenų nuosavybės (angl. *third-party ownership*) susitarimai, už kuriuos skiriamos drausminės sankcijos, pažeidžiama Sąjungos teisė, konkrečiai – laisvas darbuotojų judėjimas, laisvė teikti paslaugas ir laisvas kapitalo judėjimas, užtikrinami atitinkamai SESV 45, 56 ir 63 straipsniuose, taip pat SESV 101 ir 102 straipsniuose įtvirtintos konkurencijos taisyklės. Jis taip pat nurodė Šveicarijos konkurencijos taisyklių pažeidimą.

31 2017 m. kovo 9 d. arbitražo sprendime (toliau – SAT arbitražo sprendimas), pirma, SAT, be kita ko, konstatavo, kad ginčui taikytina teisė yra FIFA reglamentai, Šveicarijos teisė ir Sąjungos teisė. Dėl pastarosios teisės ši institucija visų pirma nusprendė, kad įvykdytos kumuliacinės sąlygos,

pagal kurias ji, atlikdama tyrimą, turi atsižvelgti į judėjimo laisves ir konkurencijos taisykles kaip į „kitos nei [Šveicarijos teisės] imperatyvias nuostatas“, kaip tai suprantama pagal Šveicarijos teisę. Iš tiesų šias laisves ir taisykles įtvirtinančias nuostatas Teisingumo Teismas priskiria Sąjungos viešosios tvarkos sričiai. Be to, ginčo dalykas ir šios nuostatos yra glaudžiai susiję, atsižvelgiant, pirma, į akivaizdų ŽSP reglamento poveikį Sąjungos teritorijoje ir konkrečiai valstybėse narėse įsteigtų futbolo klubų veiklai ir, antra, į FIFA apeliacinio komiteto sprendimo poveikį *RFC Seraing* galimybei dalyvauti šioje teritorijoje organizuojamose tarpklubinėse futbolo varžybose. Galiausiai minėtomis nuostatomis saugomų interesų ir vertybių paisoma ir Šveicarijos teisės sistemoje.

32 Antra, dėl ginčo esmės SAT, be kita ko, nusprendė, kad *RFC Seraing* neįrodė, jog ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniais pažeidžiamos Šveicarijos konkurencijos taisyklės. Ši institucija taip pat nusprendė, kad nebuvo pažeista Sąjungos teisė, konkrečiai – SESV 45, 56, 63, 101 ir 102 straipsniai.

33 Pirma, dėl judėjimo laisvių SAT iš esmės nusprendė, kad ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniais ribojama kapitalo judėjimo laisvė. Be to, ši institucija konstatavo, kad galimas neigiamas šių straipsnių poveikis darbuotojų judėjimo laisvei ir laisvei teikti paslaugas nėra pakankamai įrodytas ir bet kuriuo atveju – ribotas. Galiausiai minėta institucija pažymėjo, kad, neatsižvelgiant į nagrinėjamą laisvę, minėti straipsniai bet kuriuo atveju pateisinami teisėtais bendrojo intereso tikslais sporto srityje, susijusiais, be kita ko, su varžybų sąžiningumo išsaugojimu, ir kad išnagrinėjus jų turinį paaiškėjo, kad jie yra tinkami šiems tikslams pasiekti ir jais neviršijama tai, kas būtina ir proporcinga.

34 Antra, dėl Sąjungos konkurencijos taisyklių SAT nusprendė, kad ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniais siekiama ne riboti konkurenciją, o įgyvendinti šio sprendimo pirmesniame punkte nurodytus teisėtus bendrojo intereso tikslus sporto srityje. Jis taip pat konstatavo, kad *RFC Seraing* neįrodė, jog šiais straipsniais faktiškai ribojama konkurencija ar kyla tokia grėsmė.

35 Trečia, SAT patvirtino *RFC Seraing* skirtą baudą ir jam nustatytą draudimą registruoti žaidėjus, kartu sutrumpindamas šio draudimo trukmę iki trijų paeiliui einančių registracijos laikotarpių.

36 Galiausiai, ketvirta, SAT nusprendė, kad, atsižvelgiant į FIFA apeliacinio komiteto ir paties SAT paeiliui priimtas priemones, kuriomis sustabdytas bylos nagrinėjimas ir sprendimo vykdymas, šios drausminės sankcijos bus taikomos nuo pranešimo apie jo sprendimą *RFC Seraing* dienos, todėl bauda turi būti sumokėta per 30 dienų nuo šio pranešimo, o draudimas registruoti žaidėjus turi apimti registracijos laikotarpius 2017 m. vasarą, 2017–2018 m. žiemą ir 2018 m. vasarą.

37 2017 m. gegužės 15 d. *RFC Seraing* pateikė kasacinį skundą dėl SAT sprendimo *Tribunal fédéral* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Šveicarija). Be to, klubas paprašė to teismo sustabdyti šio sprendimo vykdymą.

38 2017 m. rugpjūčio 7 d. nutartimi *Tribunal fédéral* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) prezidiumas šį prašymą atmetė.

39 Grįsdamas savo kasacinį skundą *RFC Seraing*, be kita ko, nurodė pagrindą, susijusį su SAT sprendimo nesuderinamumu su „materialine viešąja tvarka“, kaip tai suprantama pagal Šveicarijos teisę. Šiuo aspektu klubas dar kartą nurodė, kad šiuo sprendimu pažeidžiama darbuotojų judėjimo

laisvė, laisvė teikti paslaugas ir laisvas kapitalo judėjimas, užtikrinami atitinkamai SESV 45, 56 ir 63 straipsniais, SESV 101 ir 102 straipsniuose įtvirtintos konkurencijos taisyklės, taip pat Šveicarijos konkurencijos taisyklės.

40 Savo pareiškimuose ar pastabose FIFA ir SAT prašė atmesti *RFC Seraing* kasacinį skundą.

41 2018 m. vasario 20 d. sprendimu *Tribunal fédéral* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) atmetė šį skundą. Dėl *RFC Seraing* pagrindo, susijusio su SAT sprendimo nesuderinamumu su materialine viešąja tvarka, konkrečiai – su konkurencijos taisyklėmis ir judėjimo laisvėmis, pažymėtina, kad tas teismas priminė savo šiuo klausimu suformuotą jurisprudenciją. Iš jos matyti, pirma, kad arbitražo sprendimą galima laikyti nesuderinamu su materialine viešąja tvarka tik tuo atveju, jeigu jo sukeliamas rezultatas, ne vien motyvai, pažeidžia esmines plačiai pripažįstamas vertybes, o būtent jomis, remiantis Šveicarijoje vyraujančia samprata, turėtų būti grindžiama bet kokia teisinė sistema. Antra, toks pažeidimas reiškia, kad šiuo sprendimu pažeidžiami pagrindiniai materialinės teisės principai taip, kad jis nebeatitinka lemiamą reikšmę turinčios teisės ir vertybių sistemos. Trečia, konkurencijos taisyklės nėra priskiriamos materialinei viešajai tvarkai.

42 Minėtas teismas taip pat iš esmės pridūrė, kad bet kuriuo atveju SAT sprendimo nesuderinamumu su materialine viešąja tvarka grindžiamą pagrindą nagrinėjamu atveju reikia atmesti kaip nepriimtiną, kiek jis susijęs su Sąjungos teise ir Šveicarijos konkurencijos taisyklėmis, nes tas pagrindas neatitinka skundams dėl arbitražo sprendimui taikomo reikalavimo motyvuoti.

Belgijoje vykęs teismo procesas

43 2015 m. balandžio 3 d., t. y. prieš FIFA pradedant drausminę procedūrą, *Doyen* ir pagal Belgijos teisę įsteigta ne pelno asociacija *RFC sérésien*, valdanti *RFC Seraing*, pareiškė ieškinį FIFA, UEFA ir URBSFA *Tribunal de commerce francophone de Bruxelles* (Prancūzų kalba bylas nagrinėjantis Briuselio komercinis teismas, Belgija).

44 2015 m. liepos 8 d., t. y. jau pradėjus šią drausminę procedūrą, bet FIFA drausmės komitetui dar nepriėmus sprendimo, *RFC Seraing* savanoriškai įstojo į bylą ir paprašė to teismo konstatuoti, kad ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniuose nustatytas visiškas draudimas sudaryti trečiųjų asmenų įtakos ir trečiųjų asmenų nuosavybės susitarimus neatitinka Sąjungos teisės, konkrečiai – SESV 45, 56, 63, 101 ir 102 straipsnių. Be to, šis klubas paprašė minėto teismo pripažinti niekine bet kokią nuostatą, įtvirtinančią tokį visišką draudimą, nustatyti įvairius įpareigojimus FIFA, UEFA ir URBSFA, taip pat priteisti jam preliminarią 500 000 eurų sumą žalai, kaip jis teigia, patirtai dėl ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsnių taikymo, atlyginti.

45 2016 m. lapkričio 17 d. sprendimu *Tribunal de commerce francophone de Bruxelles* (Prancūzų kalba bylas nagrinėjantis Briuselio komercinis teismas) pripažino, be kita ko, neturintis jurisdikcijos nagrinėti *RFC Seraing* reikalavimų.

46 2016 m. gruodžio 19 d., t. y. jau priėmus FIFA drausmės komiteto ir apeliacinio komiteto sprendimus, bet dar nepaskelbus SAT sprendimo, *RFC Seraing* tą sprendimą apskundė *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas, Belgija).

47 Savo apeliaciniame skunde šis klubas, be kita ko, teigė patyręs žalą dėl FIFA, dalyvaujant URBSFA, padaryto pažeidimo; jį iš esmės sudarė tai, kad šios asociacijos jam taikė ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsnius, iš pradžių pradėdamos drausminę procedūrą, paskui tvirtindamos klubą pažeidus šiuose straipsniuose įtvirtintus draudimus ir galiausiai – skirdamos jam drausmines

sankcijas. Iš tiesų ši drausminė procedūra, pažeidimo konstatavimai ir drausminės sankcijos turi trūkumų dėl to, kad patys ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniai, kuriais jie grindžiami, pažeidžia Sąjungos teisę, visų pirma SESV 45, 56, 63, 101 ir 102 straipsnius.

48 2019 m. gruodžio 12 d., t. y. jau paskelbus SAT sprendimą ir Teisingumo Teismo sprendimo 41 punkte nurodytą *Tribunal fédéral* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) sprendimą, *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) priėmė sprendimą (toliau – Briuselio apeliacinio teismo sprendimas), juo atmetė visus *RFC Seraing* reikalavimus.

49 Tame sprendime *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) konstatavo, pirma, kad *RFC Seraing* pagrindus, jog ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniai pažeidžia Sąjungos teisę, jau buvo išdėstęs SAT, kai nagrinėtas ginčas su FIFA, ir kad SAT savo sprendimu juos atmetė. *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) teigimu, laikytina, kad SAT sprendimas, atsižvelgiant į Teismų kodekso 24 ir 28 straipsnius bei 1713 straipsnio 9 dalį, sukelia tokias pačias pasekmes kaip ir teismo sprendimas šalių tarpusavio santykiuose, taigi jis turi *res judicata* galią nuo jo paskelbimo ir įsiteisėja *Tribunal fédéral* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) atmetus dėl jo pateiktą skundą. Todėl *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) pripažino minėtus pagrindus nepriimtinais tiek, kiek jie buvo nukreipti prieš FIFA.

50 Antra, *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) iš esmės pažymėjo, kad nuo to momento, kai teismo ar arbitražo sprendimui pripažįstama *res judicata* galia ginčo šalių tarpusavio santykiuose, jam turi būti suteikta įrodomoji galia trečiųjų asmenų atžvilgiu, neatsiejama nuo *res judicata* galios, kuria prieš juos galima remtis. Todėl šiuo atveju, anot to teismo, SAT sprendimas turi įrodomąją galią URBSFA (ši nebuvo *RFC Seraing* ir FIFA ginčo, nagrinėjamo SAT, šalis) atžvilgiu. Atsižvelgiant į tokią įrodomąją galią, *RFC Seraing* privalėjo paneigti SAT sprendimu grindžiamą prezumpciją, kad ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniai atitinka Sąjungos teisę, nes šis klubas taip pat nurodo URBSFA padarytą pažeidimą. Klubas šios pareigos neįvykdė. Todėl tas teismas atmetė šio sprendimo ankstesniame punkte nurodytus pagrindus kaip nepagrįstus tiek, kiek jie nukreipti prieš URBSFA.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

51 Dėl *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) sprendimo *RFC Seraing* pateikė kasacinį skundą *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas, Belgija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

52 Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas) nurodo, kad *RFC Seraing* pateiktuose kasacinio skundo pagrinduose keliami du Sąjungos teisės aiškinimo klausimai, kuriuos, to teismo nuomone, būtina pateikti Teisingumo Teismui.

53 Pirma, *RFC Seraing* kasacinio skundo pirmajame pagrinde teigia, kad *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) pažeidė, be kita ko, ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, SESV 267 straipsnį ir Chartijos 47 straipsnį, nes jo apeliacinio skundo pagrindus, kiek jie buvo nukreipti prieš FIFA, atmetė kaip nepriimtinus. Iš tiesų tas teismas klaidingai nusprendė, kad SAT sprendimui reikia pripažinti *res judicata* galią FIFA atžvilgiu, nes tame sprendime padaryta išvada, kad ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniai atitinka Sąjungos teisę.

54 Šiuo klausimu iš 1982 m. kovo 23 d. Sprendime *Nordsee* (102/81, EU:C:1982:107) ir 2018 m. kovo 6 d. Sprendime *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158) suformuotos jurisprudencijos aiškiai matyti, kad, nors privatūs asmenys gali sudaryti susitarimą dėl jų tarpusavio ginčų perdavimo arbitražo

institucijai, tai neturi pakenkti visiškam Sąjungos teisės laikymuisi, nuosekliam jos aiškinimui ir veiksmingam taikymui Sąjungos teritorijoje. Toks reikalavimas taip pat savaime reiškia, jog tam, kad kompetentingi nacionaliniai teismai galėtų užtikrinti veiksmingą asmenų teisminę gynybą, jie turi turėti galimybę priimti sprendimą dėl nagrinėjamų Sąjungos teisės klausimų, prireikus – kreipdamiesi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą.

55 Be to, iš 2022 m. balandžio 7 d. Sprendimo *Avio Lucos* (C-116/20, EU:C:2022:273) iš esmės matyti, kad net jeigu Sąjungos teisė nenustato kompetentingiems nacionaliniams teismams pareigos netaikyti nacionalinės teisės nuostatų, suteikiančių teismo sprendimui *res judicata* galią, jeigu tai leistų ištaisyti su Sąjungos teise nesuderinamą situaciją, tokios taisyklės bet kuriuo atveju turi atitikti lygiavertiškumo ir veiksmingumo reikalavimus.

56 Vis dėlto ši jurisprudencija neleidžia atsakyti į šioje byloje pateiktą klausimą, ar pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą arbitražo teismo sprendimui, kurio atitikties Sąjungos teisei prieš tokį pripažinimą negalėjo patikrinti teisę kreiptis į Teisingumo Teismą pagal SESV 267 straipsnį turintis teismas, nors šiame arbitražo sprendime sprendžiami su Sąjungos teise susiję klausimai, galima pripažinti *res judicata* galią valstybės narės teisme nagrinėjamos bylos šalių santykiuose.

57 Antra, kasacinio skundo trečiajame pagrinde *RFC Seraing* teigia, kad *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) pažeidė, be kita ko, ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, SESV 267 straipsnį ir Chartijos 47 straipsnį, nes jo apeliacinio skundo pagrindus, kiek jie buvo nukreipti prieš URBSFA, atmetė kaip nepagrįstus. Iš tiesų tas teismas klaidingai nusprendė, kad SAT sprendimui turi būti suteikta su *res judicata* galia URBSFA atžvilgiu susijusi įrodomoji galia, nes tame sprendime konstatuota, kad ŽSP reglamento 18bis ir 18ter straipsniai atitinka Sąjungos teisę.

58 Šiuo klausimu konstatavęs, kad ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pažeidimas yra su viešąja tvarka susijęs pagrindas, kurio pakanka, kad *Cour d'appel de Bruxelles* (Briuselio apeliacinis teismas) sprendimas būtų panaikintas, *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas) pažymi, kad nagrinėjant šį pagrindą reikia priimti sprendimą dėl klausimo, ar šią nuostatą atitinka įrodomosios galios suteikimas tretiesiems asmenims, kurie nėra valstybės narės teisme nagrinėjamos bylos šalys, arbitražo sprendimui, kurio atitikties Sąjungos teisei iš anksto negalėjo patikrinti į Teisingumo Teismą pagal SESV 267 straipsnį turintis teisę kreiptis teismas, nors šiame arbitražo sprendime nagrinėjami su Sąjungos teise susiję klausimai.

59 Šiomis aplinkybėmis *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal ESS 19 straipsnio 1 dalį, siejamą su SESV 267 straipsniu ir Chartijos 47 straipsniu, draudžiama nacionalinės teisės nuostatas, kaip antai Teismų kodekso 24 straipsnį ir 171[3] straipsnio 9 dalį, kuriose įtvirtintas *res judicata* galios principas, taikyti arbitražo sprendimui, kurio atitikties <…> Sąjungos teisei kontrolę atliko ne Sąjungos valstybės narės teismas, negalintis pateikti prejudicinio klausimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismui?

2. Ar pagal ESS 19 straipsnio 1 dalį, siejamą su [SESV] 267 straipsniu ir [Chartijos] 47 straipsniu, draudžiama taikyti nacionalinės teisės nuostatą, pagal kurią arbitražo sprendimui, kurio atitikties Sąjungos teisei kontrolę atliko ne Sąjungos valstybės narės teismas, negalintis pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prejudicinio klausimo, suteikiama įrodomoji galia trečiųjų asmenų atžvilgiu, nesant priešingų įrodymų, kuriuos turi pateikti šie asmenys?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

60 Kaip matyti iš prejudicinių klausimų formuluotės ir juos pagrindžiančių motyvų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo išaiškinti ESS 19 straipsnį, siejamą su SESV 267 straipsniu ir Chartijos 47 straipsniu, kad galėtų nuspręsti, ar pagal šias nuostatas draudžiama SAT priimtam ir *Tribunal fédéral* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) patvirtintam arbitražo sprendimui taikyti, pirma, nacionalines nuostatas, pagal kurias galutiniams arbitražo sprendimams suteikiama *res judicata* galia ginčo šalių tarpusavio santykiuose, ir, antra, nacionalinės teisės nuostatą, pagal kurią dėl šios galios jis turi įrodomąją galią trečiųjų asmenų atžvilgiu.

61 Vis dėlto kai kurie proceso dalyviai iš esmės prašo Teisingumo Teismo atliekant vertinimą atsižvelgti ne tik į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimuose konkrečiai nurodytas, bet ir kitas nacionalinės teisės nuostatas ar taisykles.

62 Konkrečiai Belgijos vyriausybė savo rašytinėse pastabose nurodė, kad nors Teismų kodekso 1713 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad arbitražo sprendimas šalims sukelia tokias pačias pasekmes kaip teismo sprendimas, įskaitant šio kodekso 24 straipsnyje nurodytą *res judicata* galią, šis arbitražo sprendimas tam jis turi būti įtrauktas į Belgijos teisės sistemą pagal minėto kodekso 1720 ir 1721 straipsnius (juose numatyta arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo Belgijoje tvarka).

63 Per teismo posėdį šios šalies vyriausybė pažymėjo, kad šiomis aplinkybėmis arbitražo sprendimą Belgijos teismuose galima ginčyti trimis būdais. Visų pirma, kai šalis kompetentingam pirmosios instancijos teismui pagal Teismų kodekso 1720 ir 1721 straipsnius pateikia prašymą pripažinti arbitražo sprendimą Belgijoje, tas teismas kitos šalies prašymu arba savo iniciatyva gali atsisakyti jį patenkinti, jei tas sprendimas prieštarauja viešajai tvarkai. Antra, šalis, siekianti, kad arbitražo sprendimas nebūtų pripažintas, remdamasi tomis pačiomis nuostatomis gali minėtam teismui pateikti atitinkamą prašymą. Galiausiai, trečia, nors tai ir nėra aiškiai numatyta Teismų kodekso 1721 straipsnyje, galima pateikti prašymą nepripažinti arbitražo sprendimo arba šis klausimas gali būti išspręstas *ex officio* netiesiogiai, kai tokiu sprendimu remiamasi nacionaliniame teisme vykstančiame procese, kaip tai numatyta Įstatymo dėl Tarptautinės privatinės teisės kodekso 22 straipsnyje, skirtame užsienio teismų sprendimams.

64 Kaip ir Belgijos vyriausybė, FIFA ir – iš esmės – UEFA prašo Teisingumo Teismo atsižvelgti į nacionalines nuostatas dėl Belgijoje taikomos užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo tvarkos.

65 Savo ruožtu Europos Komisija ir Vokietijos vyriausybė iš esmės siekia išsiaiškinti, ar sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą yra išsamiai išdėstytos nacionalinės teisės nuostatos, kurios gali būti taikomos nagrinėjamu atveju, ir primena, kad Teisingumo Teismas iš esmės privalo laikytis nacionalinio teismo prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikto nacionalinės teisės išaiškinimo.

66 Šiuo klausimu iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam procesui, grindžiamam aiškiu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimu, tik nacionalinis teismas turi jurisdikciją, be kita ko, aiškinti ir taikyti nacionalinę teisę (2013 m. birželio 4 d. Sprendimo *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, 36 punktas ir 2023 m. birželio

24 d. Sprendimo *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 76 punktas). Savo ruoštu Teisingumo Teismas privalo priimti sprendimą tik dėl prašyme nurodytų Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo ir galiojimo, atsižvelgdamas į faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis buvo pateikti prejudiciniai klausimai, kaip jas apibrėžė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas (šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Laval un Partneri*, C-341/05, EU:C:2007:809, 47 punktą ir 2022 m. vasario 24 d. Sprendimo *Namur-Est Environnement*, C-463/20, EU:C:2022:121, 40 punktą).

67 Taigi tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti pagrindinėje byloje taikytinas nacionalinės teisės nuostatas ir į jas atsižvelgti tiek, kiek, jo nuomone, tai yra tikslinga.

68 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su SESV 267 straipsniu ir Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama, pirma, kad SAT sprendimui valstybės narės teritorijoje būtų suteikta *res judicata* galia santykiuose tarp ginčo, kuriame šis sprendimas buvo priimtas, šalių, kai jo atitikties Sąjungos teisei iš anksto nepatikrino nacionalinis teismas, turintis teisę Teisingumo Teismui pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, ir, antra, kad dėl šios *res judicata* galios tokiam sprendimui tos pačios valstybės narės teritorijoje būtų suteikta įrodomoji galia minėto ginčo šalių ir trečiųjų asmenų santykiuose.

Dėl privačių asmenų veiksmingos teisminės gynybos Sąjungoje, įskaitant atvejus, kai kreipiamasi į arbitražą

69 Sąjunga yra teisinė sąjunga, kurioje teisė į veiksmingą teisminę gynybą ypač svarbi, kaip visų teisių, kurias teisės subjektai turi pagal Sąjungos teisę, apsaugos garantas (šiuo klausimu žr. 2019 m. birželio 24 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Aukščiausiojo Teismo nepriklausomumas)*, C-619/18, EU:C:2019:531, 58 punktą; taip pat 2021 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Republika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 51 punktą).

70 Dėl šios priežasties ši teisė, kylanti iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų, taip pat užtikrinama teisės subjektams Sąjungos lygiu, laikantis ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir Chartijos 47 straipsnyje nustatytų sąlygų, todėl į pastarąją nuostatą reikia tinkamai atsižvelgti aiškinant pirma minėtą nuostatą (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 66 punktą; 2018 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, 35 punktą ir 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *A.B. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo teisėjų skyrimas – Skundas)*, C-824/18, EU:C:2021:153, 143 punktą).

71 Chartijos 47 straipsnyje garantuojamos teisės į veiksmingą teisinę gynybą pripažinimas konkrečiu atveju visų pirma reiškia tai, kad ja besiremiantis asmuo naudojasi Sąjungos teisės garantuojamomis teisėmis ar laisvėmis (2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 34 punktas ir 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *protectus*, C-185/23, EU:C:2024:657, 71 punktas). Būtent taip yra pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju, nes, kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *RFC Seraing* remiasi iš SESV 45, 56, 63, 101 ir 102 straipsnių kylančiomis teisėmis ir laisvėmis.

72 Ši Chartijos 47 straipsnyje garantuojama teisė į veiksmingą teisinę gynybą atitinka ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje valstybėms narėms nustatytą pareigą numatyti teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę gynybą Sąjungos teisei

priklausančiose srityse (2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Liuksemburgo valstybė (Teisė apskųsti prašymą pateikti informaciją mokesčių srityje)*, C-245/19 ir C-246/19, EU:C:2020:795, 47 punktas ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Atsisakymas perimti savo žinion nelydimą nepilnametį egiptietį)*, C-19/21, EU:C:2022:605, 36 punktas).

73 Chartijos 47 straipsniu prisidedama prie to, kad būtų paisoma kiekvieno subjekto, kuris konkrečiu atveju remiasi iš Sąjungos teisės ar laisvės kylančia teise, teisės į veiksmingą teisminę gynybą, o ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa siekiama užtikrinti, kad kiekvienos valstybės narės nustatyta teisių gynimo priemonių sistema garantuotų veiksmingą teisminę gynybą Sąjungos teisei priklausančiose srityse (2021 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 52 punktas).

74 Pirma, ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje įtvirtintas įpareigojimas reiškia, kad institucijos, priskirtos valstybių narių teismų sistemai kaip „teismai“, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę, ir kurioms gali tekti priimti sprendimus dėl šios teisės taikymo ar aiškinimo, turi atitikti veiksmingos teisminės gynybos reikalavimus (šiuo klausimu žr. 2018 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, 40 punktą ir 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 40 punktą).

75 Antra, dėl Chartijos 47 straipsnyje garantuojamos teisės į veiksmingą teisinę gynybą reikėtų pažymėti, kad jame, be kita ko, reikalaujama, kad šie teismai galėtų atlikti veiksmingą aktų, priemonių ar veiksmų, kurie konkrečioje byloje galėjo pažeisti teisės subjektui Sąjungos teisėje suteiktas teises ar laisves, teisminę kontrolę. Šis reikalavimas iš esmės reiškia, kad tie teismai būtų kompetentingi nagrinėti visus klausimus, susijusius su jų nagrinėjamai bylai svarbiomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis (2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Liuksemburgo valstybė (Teisė apskųsti prašymą pateikti informaciją mokesčių srityje)*, C-245/19 ir C-246/19, EU:C:2020:795, 66 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

76 Vis dėlto nė viena iš šių dviejų nuostatų nereiškia, kad teisės subjektai turi teisę pateikti tiesioginį skundą, kuriuo pirmiausia siekiama užginčyti konkrečią priemonę, jeigu, be kita ko, atitinkamoje nacionalinėje teismų sistemoje yra viena ar kelios teisių gynimo priemonės, leidžiančios jiems netiesiogiai pasinaudoti veiksminga šios priemonės, užtikrinančios teisių ir laisvių, kurios jiems garantuojamos pagal Sąjungos teisę, laikymąsi, teismine kontrole (šiuo klausimu žr. 2007 m. kovo 13 d. Sprendimo *Unibet*, C-432/05, EU:C:2007:163, 47 ir 49 punktus; 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Liuksemburgo valstybė (Teisė apskųsti prašymą pateikti informaciją mokesčių srityje)*, C-245/19 ir C-246/19, EU:C:2020:795, 79 punktą ir 2025 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Europos prokuratūra (Procedūrinių aktų teisminė kontrolė)*, C-292/23, EU:C:2025:255, 79 punktą).

77 Be to, atitinkamoje nacionalinėje teismų sistemoje numatytos teisių gynimo priemonės turi sudaryti sąlygas kompetentingam nacionaliniam teismui SESV 267 straipsnyje numatytomis sąlygomis prašyti, kad Teisingumo Teismas priimtų prejudicinį sprendimą dėl bet kokio su Sąjungos teisės išaiškinimu ar Sąjungos teisės akto galiojimu susijusio klausimo. Šiuo aspektu pažymėtina, kad per SESV 267 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrą, kuri yra Sutartyse įtvirtintos teismų sistemos kertinis akmuo, užmezgamas dialogas tarp Teisingumo Teismo ir valstybių narių teismų teisėjų, kuriuo siekiama užtikrinti vienodą Sąjungos teisės aiškinimą ir kartu – jos nuoseklumą, visišką veiksmingumą, autonomiją ir galiausiai savitą Sutartimis sukurtos teisės pobūdį (2014 m. gruodžio 18 d. Nuomonės 2/13 (*Sąjungos prisijungimas prie EŽTK*), EU:C:2014:2454, 176 punktas; 2018 m. kovo 6 d. Sprendimo *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 37 punktas ir 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS*

(Konstitucinio teismo sprendimų padariniai), C-430/21, EU:C:2022:99, 73 punktas). Todėl primintina, kad ši prašymo priimti prejudicinį sprendimą procedūra yra esminė Sutartyse nustatytos sistemos, leidžiančios nacionaliniams teismams užtikrinti veiksmingą iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių teisminę gynybą, sudedamoji dalis (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *IS (Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą neteisėtumas)*, C-564/19, EU:C:2021:949, 76 punktą).

78 Atsižvelgiant į tai, Sutartyse įtvirtinta teisės sistema iš esmės nedraudžia į jos taikymo sritį dėl Sąjungos teritorijoje vykdomos ekonominės veiklos patenkantiems asmenims pasirinkti arbitražo mechanizmą sprendžiant ją vykdant galinčius kilti tarpusavio ginčus.

79 Priešingai, skirtingai nei atvejais, kai sudaromi, pirma, valstybių narių susitarimai, kuriais nustatomi privalomi arbitražo mechanizmai, pagal kuriuos jų teismų jurisdikcija netaikoma ginčams, galimai susijusiems su Sąjungos teisės aiškinimu ar taikymu, ir, antra, *ad hoc* arbitražo susitarimai, leidžiantys toliau vykdyti tokių susitarimų pagrindu pradėtus arbitražo procesus (o tai yra griežtai draudžiama) (šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 6 d. Sprendimo *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 54 ir 55 punktus; 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Moldovos Respublika*, C-741/19, EU:C:2021:655, 59 punktą ir 2021 m. spalio 26 d. Sprendimo *PL Holdings*, C-109/20, EU:C:2021:875, 44 ir 45 punktus), privatūs asmenys iš esmės gali kreiptis į arbitražą.

80 Šiuo klausimu, kaip matyti iš Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos, susijusios su 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalimi, į kurią atsižvelgiant reikia aiškinti Chartijos 47 straipsnį (2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Deutsche Umwelthilfe*, C-752/18, EU:C:2019:1114, 37 punktas), būtina atskirti privalomąjį ir savanorišką arbitražą. Dėl šio straipsnio Europos Žmogaus Teisių Teismas yra konstatavęs, kad sutarties šalys gali savanoriškai atsisakyti tam tikrų šioje Konvencijoje užtikrinamų teisių, įskaitant teisę perduoti valstybės teismams tam tikrus ginčus, galinčius kilti dėl šios sutarties vykdymo, jeigu toks atsisakymas yra laisvas, teisėtas ir nedviprasmiškas (2018 m. spalio 2 d. EŽTT sprendimo *Mutu ir Pechstein prieš Šveicariją*, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, 96 punktas).

81 Analogiškai Teisingumo Teismas irgi yra pažymėjęs, kad privatūs asmenys gali sudaryti susitarimą, pagal kurį visi su juo susiję ginčai (ar jų dalis) aiškiai ir tiksliai perduodami spręsti arbitražo institucijai, o ne teismui, kuris pagal taikytinas nuostatas turėtų jurisdikciją juos spręsti, jeigu tokio susitarimo nebūtų sudaryta (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193 punktą).

82 Vis dėlto, jeigu tokiu susitarimu nustatytas (ar pasirinktas) arbitražo mechanizmas turi būti įgyvendintas visoje Sąjungos teritorijoje (ar jos dalyje), kai nagrinėjami su ekonominės veiklos vykdymu šioje teritorijoje susiję ginčai, jis turi būti sukurtas ir įgyvendintas siekiant užtikrinti jo suderinamumą su principais, kuriais grindžiama Sąjungos teismų sistema, taip pat veiksmingą Sąjungos viešosios tvarkos laikymąsi (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 188 ir 189 punktus).

83 Šiuo tikslu svarbu pabrėžti, kad, neatsižvelgiant į taisykles, kurios gali būti taikomos pagal tokį arbitražo mechanizmą kompetentingai arbitražo institucijai, turi būti galimybė jos priimtiems sprendimams taikyti teisminę kontrolę, siekiant užtikrinti Chartijos 47 straipsnyje privatiems asmenims suteiktą veiksmingą teisminę gynybą, kurią valstybės narės pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą privalo užtikrinti Sąjungos teisei priklausančiose srityse.

84 Šis reikalavimas anaiptol nereiškia, kad Sąjungoje turi būtinai veikti vienas ar keli teismai, įgalioti nagrinėti visus teisės ir fakto klausimus, svarbius sprendžiant ginčus, dėl kurių buvo priimti šie arbitražo sprendimai, kaip tai turėtų būti tuo atveju, jei, remiantis šio sprendimo 75 punkte nurodyta jurisprudencija, nebūtų kreipiamasi į arbitražą. Iš tiesų ribotą šių sprendimų teisminę kontrolę galima pateisinti, atsižvelgiant į asmenims suteiktą galimybę kreiptis į arbitražą šio sprendimo 82 punkte nurodytomis sąlygomis, taip pat reikalavimus dėl arbitražo proceso veiksmingumo (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 1 d. Sprendimo *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 35 punktą; 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Mostaza Claro*, C-168/05, EU:C:2006:675, 34 punktą ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193 punktą).

85 Vis dėlto bet kuriuo atveju privatiems asmenims, kuriems tokie sprendimai daro poveikį, būtina išsaugoti galimybę kreiptis į visus SESV 267 straipsnio reikalavimus atitinkantį teismą, kad šis patikrintų, ar šie sprendimai atitinka Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamus principus ir nuostatas, kurie yra svarbūs nagrinėjant atitinkamą ginčą (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 1 d. Sprendimo *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 37 punktą ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193 punktą).

86 Tokia kontrolė bus veiksminga tik tuomet, jeigu užtikrins šių principų ir nuostatų laikymąsi; vadinasi, ji turi būti susijusi su minėtų principų ir nuostatų aiškinimu ir taikymu, su jų taikymo konkrečiu atveju sukeliamomis teisinėmis pasekmėmis, taip pat prireikus su arbitražo institucijos nustatytų ir įvertintų faktinių aplinkybių teisiniu kvalifikavimu vadovaujantis tais principais ir nuostatomis.

87 Iš tiesų negalima sutikti su tuo, kad privatūs asmenys, kreipdamiesi į arbitražą, galėtų nepaisyti Sąjungos pirminės ar antrinės teisės principų ir nuostatų, kurie yra esminiai pagal Sutartis nustatytai teisinei sistemai arba labai svarbūs Sąjungai nustatytoms užduotims vykdyti (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 1 d. Sprendimo *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 36 punktą ir 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Mostaza Claro*, C-168/05, EU:C:2006:675, 37 punktą). Atvirkščiai, privatūs asmenys privalo laikytis šių Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamų principų ir nuostatų, jeigu konkrečiu atveju tenkinamos atitinkamos jų taikymo sąlygos. Atsižvelgiant į tai, viešosios tvarkos laikymasis yra esminis struktūrinio principų, normų ir tarpusavyje priklausomų teisinių santykių, siejančių pačią Sąjungą su jos valstybėmis narėmis ir tarpusavyje pačias valstybes nares, tinklo elementas (šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 6 d. Sprendimo *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

88 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriami principai ir nuostatos visų pirma apima SESV 101 ir 102 straipsnius, o šie yra tiesioginio veikimo nuostatos, teisės subjektams sukuriančios teisių, kurias nacionaliniai teismai privalo saugoti (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 1 d. Sprendimo *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 36–39 punktus ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 192 ir 193 punktus).

89 Sąjungos viešajai tvarkai taip pat priskiriamas laisvas darbuotojų judėjimas, laisvė teikti paslaugas ir laisvas kapitalo judėjimas, užtikrinami atitinkamai SESV 45, 56 ir 63 straipsniuose. Šie trys vieninteliai pagrindinėje byloje nagrinėjami straipsniai taip pat veikia tiesiogiai (dėl SESV 45 straipsnio žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 136 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją, o dėl

SESV 63 straipsnio – 2022 m. kovo 10 d. Sprendimo *Grossmania*, C-177/20, EU:C:2022:175, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Jie yra vieni iš vidaus rinkos, apimančios SESV 26 straipsnyje nurodytą vidaus sienų neturinčią erdvę, pagrindų.

Dėl nagrinėjant su sportu, kaip ekonomine veikla Sąjungos teritorijoje, susijusius ginčus SAT priimtų sprendimų teisminės kontrolės

90 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, arbitražo mechanizmai, kuriuos tarptautinės sporto asociacijos (kaip antai FIFA) taiko spręsdamos su jomis kylančius ginčus, taip pat jų narėmis esančių nacionalinių asociacijų ir jų kompetencijai priklausančių privačių asmenų (tiek įmonių, tiek sportininkų) tarpusavio ginčus, priklausomai nuo šių sporto asociacijų įstatų ir prerogatyvų, pasižymi būdingais bruožais.

91 Dėl šios priežasties Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad tuo atveju, kai šie ginčai susiję su sportu, kaip ekonomine veikla Sąjungos teritorijoje, itin svarbu, kad atitinkami privatūs asmenys galėtų siekti, kad būtų atlikta veiksminga sprendžiant minėtus ginčus priimtų sprendimų teisminė kontrolė, siekiant nustatyti, ar jie yra suderinami su Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamais principais ir nuostatomis (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193 ir 195 punktus).

92 Iš tiesų, atsižvelgiant į tokių sporto asociacijų, kaip FIFA, įstatus ir prerogatyvas, reikia pripažinti, kad tokie arbitražo mechanizmai buvo tokių asociacijų vienašališkai primesti šiems privatiems asmenims (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193, 195 ir 225 punktus; 2018 m. spalio 2 d. EŽTT sprendimo *Mutu ir Pechstein prieš Šveicariją*, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, 109–115 punktus). Nors formaliai norint taikyti tokį mechanizmą privačiam asmeniui gali tekti sudaryti su juo susitarimą, tokio susitarimo sudarymas ir išlygos dėl kreipimosi į arbitražą įtraukimas į jį iš tiesų yra iš anksto nustatyti atitinkamos asociacijos priimtuose teisės aktuose, taikomuose jos nariams ir su jais susijusiems ar netgi kitų kategorijų asmenims.

93 Be to, kaip iš esmės nurodyta generalinės advokatės išvados 74 ir 75 punktuose, šios rūšies arbitražo mechanizmų privalomumas yra glaudžiai susiję su tuo, kad jie turi būti taikomi sporto asociacijos, turinčios *sui generis* bei ypač plačius reguliavimo, kontrolės ir sankcijų skyrimo įgaliojimus, ir bendro ir neapibrėžto juridinių ar fizinių asmenų, dėl kurių šie įgaliojimai įgyvendinami jiems vykdant savo profesinę veiklą, tarpusavio ginčams.

94 Tiesa, tokį privalomą kreipimąsi į arbitražą iš esmės galima pateisinti, atsižvelgiant į tarptautinių sporto asociacijų teisinį savarankiškumą ir joms tenkančius įsipareigojimus (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 75 ir 142 punktus ir nurodytą jurisprudenciją), jų siekiamais teisėtais tikslais, kaip antai siekiu užtikrinti vienodą ginčų, susijusių su jų kompetencijai priklausančia sporto šaka, nagrinėjimą arba siekiu nuosekliai aiškinti ir taikyti šiai šakai taikytinas taisykles.

95 Vis dėlto Teisingumo Teismas yra ne kartą priminęs, kad, nepaisant šio teisinio savarankiškumo, sporto asociacijos, įgyvendindamos savo įgaliojimus, negali riboti privačių asmenų galimybės remtis teisėmis ir laisvėmis, kurias jiems suteikia Sąjungos teisė ir kurios priskiriamos Sąjungos viešosios tvarkos sričiai (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 75 punktą ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 196 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Šis reikalavimas savaime reiškia, kad šių teisių ir laisvių

laikymuisi gali būti taikoma veiksminga teisminė kontrolė, juo labiau tada, kai atitinkami privatūs asmenys privalo kreiptis į arbitražą (pagal analogiją žr. 1999 m. birželio 1 d. Sprendimo *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 36–39 punktus ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 192 ir 193 punktus).

96 Nagrinėjamu atveju SAT sprendimas buvo priimtas taikant arbitražo mechanizmą, o šis, kaip tai matyti iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktos informacijos ir Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos, laikytinas praktiškai vienašališkai primestu atitinkamiems privatiems asmenims.

97 Pagal FIFA įstatų 47 straipsnio 3 dalį ir 50 straipsnio 1 dalį bet kokį apeliacinį skundą dėl FIFA apeliacinio komiteto ir apskritai – dėl FIFA ir jos organų priimto galutinio sprendimo reikia pateikti SAT. Pagal šių įstatų 50 straipsnio 4 dalį šis skundas neturi stabdomojo poveikio, išskyrus atvejus, kai SAT nusprendžia kitaip. Be to, pagal minėtų įstatų 11, 14, 15 ir 51 straipsnius FIFA priklausančios nacionalinės futbolo asociacijos privalo, pirma, paklusti SAT kompetencijai ir jo sprendimams ir, antra, užtikrinti, kad jų pačių nariai ar su jais susiję asmenys, kaip antai lygos, klubai ir žaidėjai, tam tikrais atvejais paklustų SAT arba nacionaliniu lygmeniu įsteigtų arbitražo institucijų kompetencijai ir jų sprendimams. Galiausiai, remiantis tų įstatų 51 straipsniu, į bendrosios kompetencijos teismą draudžiama kreiptis su bet kokiu ieškiniu ar prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones, išskyrus atvejus, kai tai konkrečiai numatyta FIFA reglamente. Taigi su šia išlyga atitinkama SAT ir nacionaliniu lygmeniu įsteigtų arbitražo institucijų jurisdikcija yra ne tik bendro ir privalomo, bet ir išimtinio pobūdžio visoms šiose nuostatose nurodytų asmenų kategorijoms.

98 Atsižvelgiant į tai, svarbu patikslinti reikalavimus, kuriuos turi atitikti pagal tokį mechanizmą priimtų sprendimų teisminė kontrolė, kad kompetentingi nacionaliniai teismai galėtų asmenims užtikrinti Chartijos 47 straipsnyje suteiktą veiksmingą teisminę gynybą, kurią valstybės narės pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą privalo užtikrinti Sąjungos teisei priklausančiose srityse.

99 Pirma, kaip pažymėta šio sprendimo 76 punkte, ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa nebūtinai reiškia, kad Sąjungos teritorijoje turi būti numatyta tiesioginė teisių gynimo priemonė tam, kad atitinkami privatūs asmenys galėtų ginčyti tokius sprendimus (kaip antai pareikšdami ieškinį dėl panaikinimo, prieštaravimą ar apeliacinį skundą) ir taip pasiekti, kad kompetentingas teismas atliktų veiksmingą šių sprendimų teisminę kontrolę. Atitinkama sporto asociacija savo ruožtu gali sukurti arbitražo, kuriam pagal šios asociacijos buveinės vietą būtų taikoma tiesioginė teisių gynimo priemonė Sąjungoje, mechanizmą.

100 Vis dėlto visais atvejais, kai arbitražo sprendimas buvo priimtas byloje dėl sporto, kaip ekonominės veiklos Sąjungos teritorijoje, nesant galimybės tiesiogiai apskųsti šio sprendimo valstybės narės teisme, atitinkamiems privatiems asmenims, kaip priminta šio sprendimo 76 punkte, turi būti suteikta galimybė netiesiogiai pasiekti, kad valstybės narės teismai, įgalioti kuriuo nors būdu nagrinėti tokį arbitražo sprendimą, šių asmenų prašymu arba *ex officio* atliktų veiksmingą jo teisminę kontrolę ir patikrintų, ar šis sprendimas suderinamas su Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamais principais ir nuostatomis, kaip matyti iš šio sprendimo 85 ir 95 punktų. Jeigu tokios netiesioginės kontrolės nebūtų arba ji būtų neveiksminga, atsižvelgiant į šio sprendimo 92 ir 93 punktuose nurodytas aplinkybes, nebūtų jokių teisių gynimo priemonių užtikrinti veiksmingą atitinkamų privačių asmenų teisminę gynybą, todėl atitinkama valstybė narė privalėtų nustatyti tokią teisių gynimo priemonę.

101 Antra, tokią kontrolę atlikti turintys valstybių narių teismai tuo atveju, kai tokiame sprendime (kaip nagrinėjamu atveju) aiškinami ar taikomi Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriami principai ar nuostatos, kuriais privatiems asmenims suteikiamos teisės ar laisvės, turi turėti galimybę atlikti šių principų ar šių nuostatų aiškinimo, jo sukeliamų teisinių pasekmių, kiek tai susiję su jų taikymu nagrinėjamam atvejui, ir arbitražo institucijos nustatytų ir įvertintų faktinių aplinkybių teisinio kvalifikavimo, atsižvelgiant į minėtą aiškinimą, kontrolę, kaip matyti iš šio sprendimo 86 ir 95 punktų.

102 Trečia, šie teismai negali apsiriboti konstatavimu, kad toks sprendimas yra visiškai (ar iš dalies) nesuderinamas su Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamais principais ar nuostatomis.

103 Atvirkščiai, minėti teismai, įgyvendindami savo atitinkamą kompetenciją ir laikydamiesi taikytinų nacionalinės teisės nuostatų, taip pat turi turėti galimybę nustatyti teisines tokio nesuderinamumo pripažinimo pasekmes. Priešingu atveju atliekama teisminė kontrolė būtų neveiksminga, nes toks sprendimas ir toliau būtų nesuderinamas.

104 Visų pirma, kalbant apie konkurencijos taisyklių pažeidimą, atitinkamiems privatiems asmenims turi būti palikta galimybė kreiptis į tuos teismus ne tik tam, kad būtų konstatuotas šis pažeidimas ir įpareigota atlyginti juo padarytą žalą, bet ir tam, kad būtų nutraukti pažeidimą sudarantys veiksmai (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 200 ir 201 punktus). Tas pats pasakytina ir apie judėjimo laisves, nes sporto asociacijos privalo jų paisyti, priimdamos ar taikydamos joms tiesioginį poveikį darančias taisykles (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 85 ir 86 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

105 Ketvirta, iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad bet kuris nacionalinis teismas, nagrinėjantis Sąjungos teisės nuostatomis reglamentuojamą ginčą, turi turėti įgaliojimus taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kuriomis galėtų užtikrinti visišką sprendimo dėl bylos esmės veiksmingumą, įskaitant atvejus, kai tas teismas pateikia Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą ir sustabdo bylos nagrinėjimą, kol bus priimtas Teisingumo Teismo sprendimas. Be to, jis privalo netaikyti šiems įgaliojimams prieštaraujančių nacionalinės teisės nuostatų (šiuo klausimu žr. 1990 m. birželio 19 d. Sprendimo *Factortame ir kt.*, C-213/89, EU:C:1990:257, 21–23 punktus; 2021 m. vasario 25 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Sea Watch*, C-14/21 ir C-15/21, EU:C:2021:149, 32 punktą).

106 Vadinasi, viena vertus, atitinkami privatūs asmenys turi turėti galimybę prašyti nacionalinio teismo, į kurį buvo tinkamai kreiptasi siekiant nustatyti, ar arbitražo sprendimas yra suderinamas su Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamais principais ir nuostatomis, taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kol bus priimtas sprendimas dėl bylos esmės (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *International Skating Union / Komisija*, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 201 punktą). Apskritai dėl tokių laikinųjų apsaugos priemonių turi būti galima kreiptis į bet kurį nacionalinį teismą, kuris, nagrinėdamas prašymą pripažinti taisykles negaliojančiomis, dėl įpareigojimų ir dėl žalos atlyginimo (kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje) arba bet kuriame kitame nacionaliniame teismo procese gali priimti sprendimą dėl to, ar tarptautinės ar nacionalinės sporto asociacijos arba arbitražo institucijos, kurios kompetencija praktiškai vienašališkai primetama privatiems asmenims, priimtas aktas, priemonė ar veiksmai atitinka šiuos principus ir nuostatas, nesant būtinybės laukti, kol šis klausimas bus išnagrinėtas priimant sprendimą iš esmės. Iš tiesų, nesant tokios galimybės, nebūtų galima užtikrinti visiško tokio sprendimo veiksmingumo.

107 Kita vertus, bet kuris jurisdikciją priimti sprendimą šiuo klausimu turintis nacionalinis teismas turi netaikyti valstybės narės ar juo labiau – sporto asociacijos priimtų taisyklių, pagal kurias atitinkami privatūs asmenys neturi teisės prašyti taikyti tokias laikinąsias apsaugos priemones arba kuriomis kitaip draudžiama jas taikyti.

108 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad SAT sprendimas priimtas nagrinėjant ginčą, susijusį su drausminėmis sankcijomis, kurias FIFA skyrė dėl Belgijoje įsteigto futbolo klubo ir Maltoje įsteigtos įmonės, kurios ekonominė veikla yra finansinės pagalbos Europos futbolo klubams teikimas, sudarytų susitarimų. Šis sprendimas buvo priimtas pagal FIFA taisyklėse įtvirtintą arbitražo mechanizmą, kuriose numatyta, kad tokį sprendimą ga1lima prašyti panaikinti, pateikiant skundą trečiosios valstybės teisme. Taigi kalbama apie sprendimą, dėl kurio atitinkami privatūs asmenys, nesant galimybės tiesiogiai jo apskųsti valstybės narės teisme, turi turėti galimybę netiesiogiai bet kurio galinčio jį nagrinėti valstybės narės teismo (prireikus pagal SESV 267 straipsnį kreipiantis į Teisingumo Teismą) prašyti veiksmingai patikrinti, ar laikomasi Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamų principų ir nuostatų.

109 Be to, kaip nurodyta sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nacionalinės teisės nuostatomis ir taisyklėmis, dėl kurių nacionaliniam teismui kilo klausimų, galutiniams arbitražo sprendimams bendrai ir neapibrėžtai visoje atitinkamos valstybės narės teritorijoje suteikiama *res judicata* galia šalių santykiuose, taip pat įrodomoji galia trečiųjų asmenų atžvilgiu. Jos buvo pritaikytos SAT sprendimui teismo sprendime, dėl kurio prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui buvo pateiktas kasacinis skundas.

110 Taigi toks taikymas, pirma, suteikia tokiam arbitražo sprendimui *res judicata* galią ginčo, kuriame jis buvo priimtas, šalių tarpusavio santykiuose.

111 Dėl minėto taikymo šalis, kurios atžvilgiu kita šalis vėliau remiasi nagrinėjamu arbitražo sprendimu atitinkamos valstybės narės teisme nagrinėjamoje byloje, praranda galimybę kreiptis į tą teismą, kad šis jos prašymu arba *ex officio* veiksmingai patikrintų šio arbitražo sprendimo suderinamumą su Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamais principais ir nuostatomis.

112 Antra, dėl tokio taikymo tokiam arbitražo sprendimui suteikiama įrodomoji galia ginčo, kuriame jis buvo priimtas, šalių ir trečiųjų asmenų santykiuose.

113 Žinoma, kaip pažymėjo tiek nacionalinis teismas sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, tiek generalinė advokatė savo išvados 134 punkte, ši įrodomoji galia yra „prezumpcija“, kurią gali paneigti šalis, kurios atžvilgiu nagrinėjamu arbitražo sprendimu trečiasis asmuo vėliau remiasi atitinkamos valstybės narės teisme nagrinėjamoje byloje.

114 Vis dėlto, kaip matyti iš to sprendimo, tokios įrodomosios galios suteikimas nagrinėjamam arbitražo teismo sprendimui yra viena iš nacionalinėje teisėje numatytų *res judicata* galios pasekmių, kad juo būtų galima remtis trečiųjų asmenų atžvilgiu. Taigi minėtam arbitražo sprendimui suteikiama *res judicata* galia, taip pat iš jos kylanti bei su ja tiesiogiai ir neatsiejamai susijusi įrodomoji galia, valstybės narės teismui nepatikrinus jo atitikties Sąjungos viešajai tvarkai.

115 Sąjungos viešosios tvarkos laikymosi kontrolės reikalavimas taikomas tam, kad atitinkamas teisės subjektas galėtų pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą, taip pat veiksminga teismine gynyba, kuri jam prireikus turi būti užtikrinta *ex officio* pagal Chartijos 47 straipsnį ir ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, neatsižvelgiant į tai, kas jo atžvilgiu ketina remtis arbitražo sprendimu, kaip antai nagrinėjamu pagrindinėje byloje.

116 Be to, reikia pažymėti, kad 1958 m. birželio 10 d. Niujorke priimtoje Konvencijoje dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (*Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 330 t., p. 3), kuri nėra privaloma Sąjungai, bet kurios šalys yra visos jos valstybės narės (taip pat ir Šveicarijos Konfederacija), irgi numatyta arbitražo sprendimų teisminė kontrolė, susijusi su viešosios tvarkos laikymusi.

117 Kaip iš esmės nurodė Belgijos, Prancūzijos, Lietuvos ir Nyderlandų vyriausybės, taip pat Komisija, iš šios konvencijos išplaukia, kad nors bet kuri valstybė, konvencijos dalyvė, turi pripažinti užsienio arbitražo sprendimus, priimtus pagal konvenciją, kuria fiziniai ar juridiniai asmenys įsipareigojo perduoti arbitražui visus ar dalį ginčų, galinčių kilti tarp jų dėl tam tikrų teisinių santykių, ir tų sprendimų galią, ši pareiga neatsiejama nuo tokios valstybės pareigos užtikrinti, kad atitinkami asmenys galėtų kreiptis į kompetentingą nacionalinį teismą, kad šis jų prašymu arba *ex officio* patikrintų, ar šie sprendimai atitinka tos valstybės viešąją tvarką. Kalbant apie valstybes nares, pažymėtina, kad pastaroji pareiga neatsiejama nuo pareigos šiems asmenims užtikrinti galimybę prašyti patikrinti, ar minėti sprendimai atitinka Sąjungos viešąją tvarką (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 1 d. Sprendimo *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 37 punktą).

118 Galiausiai reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją pakanka vien Chartijos 47 straipsnio ir jo nereikia tikslinti Sąjungos ar nacionalinės teisės nuostatomis, kad privatiems asmenims būtų suteikta teisė, kuria galima remtis (2018 m. balandžio 17 d. Sprendimo *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 78 punktas; 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Torubarov*, C-556/17, EU:C:2019:626, 56 punktas ir 2025 m. sausio 28 d. Sprendimo *ASG 2*, C-253/23, EU:C:2025:40, 89 punktas).

119 Iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos taip pat matyti, kad ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa suformuluota aiškiai ir tiksliai, nenustatant jokių sąlygų, todėl ji yra tiesiogiai veikianti (2021 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ ir kt.*, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ir C-397/19, EU:C:2021:393, 250 punktas; 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 58 punktas ir 2025 m. kovo 6 d. Sprendimo *D. K. (Teisėjo nušalinimas)*, C-647/21 ir C-648/21, EU:C:2025:143, 90 punktas).

120 Darytina išvada, kad tuo atveju, kai konkrečiam ginčui taikytinos nacionalinės teisės nuostatos gali kliudyti visiškam ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos veiksmingumui, kompetentingas nacionalinis teismas turi savo iniciatyva netaikyti tų nuostatų, jeigu jų negalima aiškinti pagal Sąjungos teisę. Iš tiesų įgaliojimai taikant Sąjungos teisę daryti viską, kas būtina siekiant nesilaikyti nacionalinės teisės nuostatų ar praktikos, galinčių kliudyti visiškam tiesiogiai veikiančių Sąjungos teisės normų veiksmingumui, yra sudedamoji Sąjungos teismo pareigų dalis, už kurią atsakingas nacionalinis teismas, turintis taikyti šias normas pagal jam suteiktą jurisdikciją (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 59 ir 62 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).

121 Taigi ši pareiga taikoma, be kita ko, tuo atveju, kai pagal taikytinas nacionalinės teisės nuostatas kompetentingas nacionalinis teismas negali veiksmingai patikrinti, ar SAT priimtas sprendimas byloje dėl sporto, kaip ekonominės veiklos Sąjungos teritorijoje, yra suderinamas su Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamais principais ir nuostatomis.

122 Minėta pareiga visų pirma taikoma, kai pagal galiojančias nacionalinės teisės nuostatas ir normas, pirma, tokiam arbitražo sprendimui suteikiama *res judicata* galia šalių tarpusavio santykiuose ir, antra, jam suteikiama įrodomoji galia šalių ir trečiųjų šalių santykiuose, prieš tai atitinkamos valstybės narės teismui veiksmingai nepatikrinus, ar šis sprendimas suderinamas su Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamais principais ir nuostatomis. Šiuo klausimu svarbu pabrėžti, kad tokiomis aplinkybėmis pats tokios *res judicata* galios, taigi ir įrodomosios galios, suteikimas minėtam arbitražo sprendimui pažeidžia ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintą veiksmingos teisminės gynybos reikalavimą.

123 Iš tiesų tokia situacija iš esmės skiriasi nuo situacijos, aptariamos šio sprendimo 55 punkte nurodytoje Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, kai *res judicata* galios suteikimas teismo ar arbitražo sprendimui, kuriam pagal šias nuostatas galėjo būti taikoma veiksminga teisminė kontrolė, ginčijamas tuo pagrindu, kad jis trukdo konstatuoti kitos Sąjungos teisės nuostatos ar principo pažeidimą ir už tai taikyti sankciją, taip nepaisant pagal Sąjungos teisės veiksmingumo principą nustatyto *res judicata* galios, kaip valstybių narių procesinės autonomijos principo išraiškos, apribojimo.

124 Nagrinėjamu atveju darytina išvada, kad nacionalinės teisės nuostatos ir taisyklės, į kurias atsižvelgiant suformuluoti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimai, netaikytinos, išskyrus atvejus, jeigu šias nuostatas ir taisykles, prireikus vertinamas kartu su kitomis nacionalinės teisės nuostatomis, būtų galima aiškinti taip, kad jos netaikomos priėmus tokį arbitražo sprendimą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje (tai turi nustatyti tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas).

125 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su SESV 267 straipsniu ir Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama:

– SAT sprendimui valstybės narės teritorijoje suteikti *res judicata* galią santykiuose tarp ginčo, kuriame šis sprendimas buvo priimtas, šalių, kai ginčas susijęs su sportu, kaip ekonomine veikla Sąjungos teritorijoje, o to sprendimo atitikties Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamiems principams ir nuostatoms iš anksto veiksmingai nepatikrino šios valstybės narės teismas, turintis teisę Teisingumo Teismui pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą,

– dėl šios *res judicata* galios tokiam sprendimui tos pačios valstybės narės teritorijoje suteikti įrodomąją galią minėto ginčo šalių ir trečiųjų asmenų santykiuose.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

126 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su SESV 267 straipsniu ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama:

– **Sporto arbitražo teismo (SAT) sprendimui valstybės narės teritorijoje suteikti *res judicata* galią santykiuose tarp ginčo, kuriame šis sprendimas buvo priimtas, šalių, kai ginčas susijęs su sportu, kaip ekonomine veikla Europos Sąjungos teritorijoje, o to sprendimo atitikties Sąjungos viešosios tvarkos sričiai priskiriamiems principams ir nuostatoms iš anksto veiksmingai nepatikrino šios valstybės narės teismas, turintis teisę Teisingumo Teismui pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą,**

– **dėl šios *res judicata* galios tokiam sprendimui tos pačios valstybės narės teritorijoje suteikti įrodomąją galią minėto ginčo šalių ir trečiųjų asmenų santykiuose.**

Parašai.